

BELONEN

Belonen, bekrachtigen, versterken: allemaal termen die op hetzelfde neerkomen, een geweldig leermiddel, maar met enkele haken en ogen.

Wat belonen we eigenlijk?

Belonen werkt, het laat het gedrag toenemen, zowel gewenst, als ongewenst gedrag. Maar we willen graag het gewenste gedrag zien toenemen. De timing van het belonen is hierbij erg belangrijk. Het lijkt eenvoudig, de hond doet wat wij willen, wij stoppen het brokje erin, en klaar is Kees. Jammer genoeg komt er in de praktijk toch iets meer bij kijken. Een fout getimedede beloning kan totaal ander, dan gevraagd en bedoeld gedrag laten zien.

We nemen als voorbeeld de “af” oefening. Hoera, we hebben het voor elkaar, de hond gaat liggen, en de beloning wordt uit de jaszak gehaald. Inmiddels is de hond opgestaan, en krijgt zijn brokje. Wat hebben we nu beloond? Dat de hond is gaan liggen? Dat de hond even is blijven liggen? De hond is beloond voor het laatst getoonde gedrag, en dat was het opstaan.

Nog een voorbeeld. De hond loopt los. We zijn hem aan het aanleren dat hij op het commando “hier” bij de baas moet komen. De baas roept de hond, de hond komt keurig, maar moet voor hij zijn beloning krijgt eerst gaan zitten. Wat heeft de hond nu in dit stadium van het aanleren van de oefening geleerd? Hij heeft de beloning gekoppeld aan de beweging “zit”.

Natuurlijk willen we uiteindelijk wel dat als we de hond roepen dat hij komt, en netjes voor ons gaat zitten. Dit is nog een te grote stap in de aanleerfase, belangrijk is om eerst te belonen voor het komen.

Een beloning wordt dus gekoppeld aan het gedrag dat de hond op datzelfde moment laat zien!

Waarmee belonen we, of wat ervaart de hond als een beloning?

En daarmee komen bij de volgende valkuil van het belonen. Wat wij als beloning zien, hoeft de hond niet direct als beloning te ervaren. Een slechte eter hoeft je niet te belonen met een brokje, maar doet misschien wel alles voor een speeltje. Een andere hond zal een aai over zijn kop als onprettig ervaren omdat het een dominante handeling is. Belonen we dan op die manier, dan zal dit eerder als correctie dan als beloning worden ervaren. Terwijl weer een ander juist alles zal doen voor een knuffel. Soms is het dus even zoeken, maar voor elke hond is iets te vinden wat de moeite waard blijkt te zijn om voor te werken.